

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА

КАТЕДРА „ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА“

2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов 66; 073 / 88 55 01; info@swu.bg; www.swu.bg

ИНФОРМАЦИОНЕН ПАКЕТ

НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

НАУЧНА ОБЛАСТ: **1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: **1.2. ПЕДАГОГИКА**

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА: **ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА**

ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН: **ДОКТОР**
НИВО ПО НКР: **8**

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: **ИЗСЛЕДОВАТЕЛ**

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: **3 /три / или 4 /четири/ ГОДИНИ**

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: **РЕДОВНА / САМОСТОЯТЕЛНА
ЗАДОЧНА**

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМАТА

Докторската програма "Предучилищна педагогика" при Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“ на Педагогически факултет на Югозападен университет "Неофит Рилски" е предназначена за докторанти в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение. Продължителността на подготовката на докторанти в редовна и самостоятелна форма на обучение е 3 години, а в задочна форма 4 години.

Обучението приключва със защита на докторска дисертация. Завършилите получават образователната и научната степен "доктор по педагогика".

2. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Целите на докторска програма „Предучилищна педагогика“ (Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Предучилищна педагогика“) са детерминирани от разбирането, че научната квалификация „Доктор по педагогика“, е съвкупност от методологически и методически знания, умения, навици и опит, които се използват в научноизследователската работа и са придобити в процеса на професионалната подготовка по настоящия учебен план.

В съответствие с това разбиране, **целта на подготовката на докторанта, е:**

1. Задълбочено изучаване на методологическите и теоретическите основи на предучилищната педагогика и развитие на уменията за тяхното интерпретиране и прилагане според научната проблематика на различни изследвания (свои и чужди).

2. Овладяване на методологията, методиката и инструментариума на провеждане на научни изследвания в областта на науката предучилищна педагогика (теория и практика).

3. Формиране на професионалната субектност и творческите способности като условие за успешно осъществяване на самостоятелна и ръководна научноизследователска, преподавателска и експертна дейност.

4. Усъвършенстване на владеенето на чужд език, ориентирано към осигуряване наличната информационна осведоменост, професионална реализация, поддържане на връзки и отношения с учени от други страни.

5. Завършилите образователна и научна степен доктор по педагогика, област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, специалност Предучилищна педагогика, могат да намерят своята реализация като изследователи в научни центрове и звена, преподаватели във висши училища, държавни експерти, консултанти в предучилищни и образователни учреждения и в центрове за работа с деца, длъжностни лица в детски отдели на масмедииите, консултант-експерти в правителствени и неправителствени организации, изпълнители и експерти в диагностични, прогностични, управленчески и научноизследователски институти и центрове.

4. ОБЩА КВАЛИФИКАЦИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО В ДОКТОРАНТУРАТА ПО ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

Задачите на обучението включват три аспекта:

- а. теоретична научна подготовка;
- б. приложна научна подготовка;

в. формиране на личността на младия учен за създаване на детерминантни фактори за самоактуализация.

А. Теоретична научна подготовка:

- да познава и анализира развитието на понятийно-терминологичната система на предучилищната педагогика;
- да се научи да разбира нейните методологически подходи и интердисциплинарния ѝ характер, да развива методологическото мислене;
- формиране и развитие на умение за търсене и откриване на обществено значима тематика в областта на предучилищната педагогика;
- формиране и развитие на умение за съпоставяне на структурата и резултатите на различни научни изследвания, за откриване на техния принос и съотнасянето му с потребностите на съвременността и бъдещето; умение за професионално развитие в континуум и поддържане на високо равнище на критичното мислене и проявата му като свойствено на научно-изследователския процес.

Б. Приложна научна подготовка:

- да овладява научния стил на изложение (писмено и говоримо), да умее последователно и точно да излага своите мисли;

- да модифицира, създава и стандартизира тестове за педагогическа диагностика на образователния процес с деца от предучилищна възраст; да владее технологията на диагностичните процедури; да проектира възпитателни и образователни програми в съответствие с целите и задачите, произтичащи от особеностите на предучилищното образование и актуалните обществени потребности;

- да има положително отношение към своите предшественици, да дава адекватна и справедлива оценка на техните научни изследвания и да може да ги използва в контекста на новите условия на развитие на педагогическата наука;

- да владее класическата и иновационната педагогически технологии на преподавателската работа във висшето училище;

- да може да дава педагогическа оценка на конкуриращите се образователни програми и да приема решения с отчитане на всички аспекти на взаимодействие на детето със заобикалящата го среда.

В. Формиране на личността на младия учен и създаване на детерминантни фактори за нейната самоактуализация:

- да бъде уверен в своето научно призвание, да проявява готовност да търси и формулира научни проблеми, свързани с предучилищното детство и да участва в тяхното разрешаване;
- да цени своята творческа надареност, да умее да я съхранява и да развива своя стремеж към самоактуализация и професионална самореализация в областта на предучилищното образование;
- да управлява своята научноизследователска дейност, опирайки се на логиката на научното мислене и научноизследователската етика, да бъде непримирим към псевдонауката;
- да бъде морално и емоционално ангажиран с проблемите на съвременната предучилищна педагогика, да има честно и критично отношение към резултатите от нейните изследвания.

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Учебният процес е изграден върху две взаимно свързани в едно цяло линии на постъпателно развитие: едната е съставена от научно-образователни дейности, регламентирани в учебния план, а втората, предвижда формиране и разгръщане на изследователската дейност на докторанта, извършвана под научно ръководство (изготвяне, апробация и защита на докторска дисертация). Тук влиза и собствената публикационна активност на докторанта (публикуване на статии и студии, участие в научни конференции и симпозиуми, кръгли маси, научноизследователски проекти). Академичната активност на докторанта също се приема като част от неговия учебен процес. Тя се изразява в участието му в преподавателска дейност, асистирание при подготовка на учебни планове и програми, изготвяне на изпитни тестови задания, ръководство на познавателната дейност на студентите, запознаване с административния ред във висшето училище и регламентиращите го документи.

УЧЕБЕН ПЛАН

Учебният план се състои от три взаимно свързани в едно цяло части. Първата предвижда образователни дейности, които включват овладяването на теоретически и практически дисциплини. Втората предвижда научноизследователска дейност в съвместна работа с научния ръководител, поетапно обсъждане на части от дисертацията на катедрени заседания и апробация на докторската дисертация. Третата предвижда педагогическа дейност на докторанта (водене на семинарни и практически упражнения по предучилищна педагогика, ръководство на извънаудиторна дейност на студентите, консултации). Учебният план детерминира успешното справяне на докторанта с логиката, структурата и реализацията на дисертационното изследване, а така също предвижда формирането на професионалната му субектност на преподавател във висше училище.

5. УСВОЕНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА

4.1. Знания (теоретически и/или фактологически):

- знания и разбиране за интегративния междудисциплинарен характер на науката предучилищна педагогика;
- знания и разбиране за методологията на предучилищната педагогика и нейната системообразуваща функция при създаването на различни теории и концепции;
- знания и разбиране за спецификата на обогатяващото педагогическо взаимодействие в детската градина и семейството;
- знания за възрастово ориентиране, специфични методи на изследване в предучилищната педагогика;
- знания и разбиране на логиката и структурата на научните изследвания от областта на предучилищната педагогика.

4.2. Умения (познавателни и/или практически)

Завършилият докторската програма по Предучилищна педагогика трябва да умее:

- да открива самостоятелно научни проблеми в областта на предучилищното образование, да си поставя научноизследователски цели и задачи и да постига тяхното разрешаване;
- да синтезира и анализира постиженията на предучилищната педагогика, използвайки нейните собствени аргументи и основните постановки на другите науки (психология на развитието, философия, физиология на висшата нервна дейност и др.);
- да осъществява критичен анализ и оценка на научните постижения, съотнасяйки ги с обществените процеси във времето, в което са създадени;
- да проявява креативност като се отклонява от традиционните решения и намира нови нестандартни, подчинявайки се на законите на научното мислене;
- да избира адекватни на научните си цели методи на педагогическо изследване и психологическа диагностика и да обработва спокойно и уверено получаваните резултати.

4.3. Самостоятелност и отговорност

- притежава способност за самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност;
- проявява критично мислене и творческо въображение, адекватна самооценка и оптимална саморегулация на собственото поведение в процеса на междуличностните отношения и работа в екип;
- непрекъснато повишава своята квалификация в светлината на идеите за продължаващото обучение.
- притежава професионална мотивираност по отношение на избраната професия и реализация.

4.4. Компетентност за учене

Обучаваният в докторската програма трябва да придобие следните личностни компетентности за:

- самоуправление на своята изследователска дейност така, че тя да бъде резултативна и представена достойно в научната общност и при решаване на конкретни проблеми на педагогическата практика;
- научна рефлексия, проявяваща се в това как се възприемат резултатите от собствените научни изследвания в научната общност и от работещите в педагогическата практика (детската градина);
- саморазвитие на базата на умението за критическа оценка на собствените научни постижения;
- проява на действително уважение към резултатите от чуждия научно-изследователски труд (добросъвестно проследяване на развитието на изследвания научен проблем, добро познаване на концептуалната страна на цитираните научни изследвания, спазване на правилата за цитиране на чужди научни изследвания).

4.4. Комуникативни и социални компетентности

Завършилият докторската програма по Предучилищна педагогика трябва да:

- притежава готовност да участва в работата на български и международни изследователски колективи при решаването на научни и научно-образователни задачи;
- има изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);

- общува пълноценно на български език и на някой/някои от най-разпространените европейски езици.

4.5. Професионални компетентности

Обучаваният в докторската програма трябва да придобие следните професионални компетентности:

- умения за академично писане и за свобода при създаване на различни жанрови разновидности на научния текст;
- способности да си служи свободно с моделите (метапарадигмите) на съвременните научни изследвания в областта на предучилищната педагогика и умее да ги използва в конкретна научноизследователска дейност;
- умения за дейност в екип и за сътрудничество с други учени на национално и международно равнище;
- нагласа за постоянно саморазвитие и самоусъвършенстване в контекста на научно-изследователската дейност.

5. СФЕРИ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Докторът по предучилищна педагогика заема длъжности, при които той осъществява:

- самостоятелна научноизследователска работа, изискваща широка фундаментална подготовка в областта на съвременната предучилищна педагогика (научноизследователски институти, изследователски центрове, центрове за иновации в предучилищното образование);
- научно-преподавателска работа по предучилищна педагогика във висши училища;
- управленческа работа на длъжности, изискващи съответното равнище на квалификация (директори на детски градини, длъжности в държавната административна структура, сътрудници към неправителствени организации);
- експертна работа (редактори в педагогически издателства и масмедии, работа в социално-образователни институции за деца от предучилищна възраст и обединени детски центрове към читалищата).

ЗАВЪРШИЛИЯТ ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА МОЖЕ

- да участва в конкурси за заемане на академични длъжности и за придобиване на научната степен доктор на науките;
- да участва в различни форми на продължаващо обучение по държавни и международни програми.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ	Форма на подготовка и реализация			Форма на признаване
		КРЕДИТИ	ХОРАРИУМ	лекции, семинари, лабораторни упражнения, самостоятелна подготовка, консултации, участие, друго	изпит, текуща оценка, събеседване, сертификат, отчет, протокол, заверка, друго
I. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ					
1.	Философски основи на педагогиката	7.0	210	45 л., 45 с. (90 АЗ / 120 СП)	I изпит
2.	Методология и методи на педагогическите изследвания	7.0	210	45 л., 45 с. (90 АЗ / 120 СП)	II изпит
3.	Подготовка и управление на проекти	7.0	210	45 л., 15 с. (60 АЗ / 150 СП)	I изпит
4.	Английски език	7.0	210	(90 АЗ / 120 СП)	I изпит
5.	Избираема дисциплина 1	7.0	210	30 л., 30 с. (60 АЗ / 150 СП)	II изпит
6.	Избираема дисциплина 2	7.0	210	30 л., 30 с. (60 АЗ / 150 СП)	III изпит
ОБЩО :		42	1260		
II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Разработване и представяне на научен тезис.	9.0	270	270 ч. СП	отчет, протокол от заседание
2.	Разработване на проект за дисертация – първи етап. Проучване и реферирание на литература, представяне на концепция и инструментариум за изследвания.	16.0	480	50 ч. консултации 430 ч. СП	отчет, протокол от заседание
3.	Разработване на проект за дисертация – втори етап (провеждане на научните изследвания по дисертационния труд).	16.0	480	30 ч. консултации 450 ч. СП	отчет, протокол от заседание
4.	Обсъждане и анализ на резултатите от научноизследователска дейност по дисертационния труд.	12.0	360	30 ч. консултации 330 ч. СП	събеседване
5.	Изследователска дейност – изготвяне и публикуване на студия, статия или научно съобщение. Участие в проекти.	9.0	270	30 ч. консултации 240 ч. СП, изготвяне на ръкопис	отчет и сертификат
6.	Участие в научни форуми (национални или международни).	7.0	210	10 ч. консултации 200 ч. СП	отчет и сертификат
7.	Въвеждане в процедурите по защита на дисертация. Подготовка за защита.	30.0	900	10 ч. консултации 890 ч. СП	отчет
8.	Завършване на дисертационния труд. Предварително обсъждане.	30.0	900	10 ч. консултации 890 ч. СП	отчет, протокол от заседание
ОБЩО :		129	3870		

III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ					
1.	Преподавателска дейност – водене на семинарни практически или лабораторни упражнения.	9.0	270	семинарни, практически или лабораторни упражнения	отчет, заверка ръководител катедра
2.	Консултации на студенти.			Консултации	отчет, заверка ръководител катедра
ОБЩО :		9.0	270		
IV. ДРУГИ					
1.	Участие в катедрени и факултетски заседания.				протокол, заверка ръководител катедра
2.	Участие в работата на катедрени и факултетски комисии и други академични дейности.				заверка ръководител катедра
ОБЩО :					
ОБЩО (за цялата продължителност на обучението):		180	5400		
ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ					
1.	Социално развитие на детето и нововъзникващи детски потребности	7	210		
2.	Компетентностен подход и иновации в образованието	7	210		
3.	Комуникативни умения в образователна среда	7	210		
4.	Предучилищно образование и мултимодална грамотност	7	210		
5.	Управление на взаимоотношенията в образователна среда	7	210		
6.	Административно-правна култура на детския учител	7	210		
<p>Избираемите учебни дисциплини се предлагат след формулиране на темата за научно-педагогическото изследване. Включват се в Индивидуалния работен план на докторанта и се утвърждават от научното звено. Докторантът избира 2 (две) учебни дисциплини.</p>					

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ФИЛОСОФСКИ ОСНОВИ НА ПЕДАГОГИКАТА

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: доц. д-р Веска Гювийска

E-mail: v_guviiska@abv.bg

Хорариум: 90 аз / 120 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът е предназначен за докторанти към Факултет по педагогика. Построен е

на базата на ключови идеи, свързани с философски прочити на педагогиката. Обхваща набор от 10 лекции по авторски идеи на мислители от различни времена, но основният акцент е поставен на Модерността и Постмодерна. Сред тях са идейни движения като социален конструктивизъм, бихевиоризъм, позитивизъм, марксизъм, деконструктивизъм и др. Лекционният курс включва и типично педагогически понятия, и идеи, интерпретирани във философски ракурс. Насочен е към възможността за изграждане на философска култура и начин на мислене при докторантите, както и като стимулиране на казуистика, сократистика, решение на проблеми в педагогиката. Адресиран е към изработване на професионална рефлексия при докторанти и има и прагматична функция да надграждат педагогическа фундаментална база от идеи и понятия на друго кодово ниво.

Курсът има за цел докторантите да придобият знания за основната методологична роля, която има философията за развитието на педагогическата наука като цяло.

В резултат от обучението по тази дисциплина докторантите следва да бъдат в състояние да:

- боравят с понятийния апарат на педагогиката на ново кодово ниво;
- да правят критичен анализ на философски концепции по проблемите на образованието;
- да прилагат на практика експериментални идеи в педагогиката;
- да изработят професионална рефлексия при работа с научен текст;
- да използват успешно философски идеи по проблемите на образованието и обогатяват своята научна култура.

Методи на преподаване:

Курсът се провежда основно посредством **лекции**. Съдържанието на учебния материал се поднася проблемно и в **интерактивна режим на работа**. Определени идеи се поставят **дискусионно**, за което докторантите имат предварителна нагласа и умения. Изложението е илюстрирано с **модели** и с позоваване на съответни **казуси** от действителността.

Определена част от съдържанието студентите усвояват посредством **самостоятелна работа** с научната литература.

Очаквани резултати:

Като резултат от изучаването на проблематиката по тази дисциплина студентите следва да придобият **знания** и определени **компетенции** относно:

- Методологическото значение и роля на „Философията” за педагогиката като наука;
- Способността да се ориентират в концептуални схеми и образователни стратегии, с които са свързани;
- Възможността да прилагат успешно теоретични модели в конкретен научен текст;
- Осъзнаване потребността от философско познание за педагогиката като път към професионално и научно мислене.

МЕТОДОЛОГИЯ И МЕТОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Хорариум: 90 аз / 120 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: доц. д-р Валентина Чилева

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация:

Дисциплината е предназначена за докторанти, редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение. Изучаването ѝ е мотивирано от необходимостта от получаването на система от базисни знания относно методологията на научното изследване и разработването на собствени научни трудове и публикации.

Цел на програмата е на основата на световните стандарти да създаде у участниците система от знания за научното изследване и да ги мотивира за подготовка и провеждане на собствена научно-изследователска дейност.

Задачи:

- Да се усвоят базисни компетенции за методологията на научното изследване – теоретично и/или емпирично;
- Да се представи типологията, структурата и дизайна на научното изследване;
- Да се създадат базисни умения за подбор и прилагане на количествени и качествени научно-изследователски методи;
- Да се създаде мотивация за подготовка и презентиране на свой научно- изследователски труд – доклад, статия, дисертация и др.

ПОДГОТОВКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Финанси и отчетност“

Лектор: доц. д-р Иван Тодоров

E-mail: ivanK.todorov@swu.bg

Хорариум: 60 аз / 150 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен / събеседване

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината „Подготовка и управление на проекти“ е да подготви висококвалифицирани специалисти в подготовката и управлението на проекти на национално и трансевропейско ниво, като се предоставят знания и умения на различни видове проекти и програми.

Специфичните цели на курса са следните:

Да се дадат базови знания и умения по управление на проекти като се разгледат национални и международни инструменти за подкрепа на проекти и програми с различна насоченост;

Да се обогатят знанията за същността и основните характеристики на управлението на проекти и управлението на проектни екипи;

Да се предоставят добри практики за вземане на стратегически и тактически управленчески решения свързани с управлението на проекти.

Докторантите, които се обучават в този курс, ще придобият след завършването му необходимата компетентност да разработят проект, дизайн на проект в различни области, да участват в управлението на даден проект и да го доведат до реализация. Придобитите знания имат важно значение, тъй като развитието на различни видове

икономически направления ще се извършва на проектно-програмна основа.

Прилаганият курс е в съответствие с мисията и концепцията на университета за предоставяне на модерни и актуални знания; Обемът на курса е съобразен с предвидените кредити, както и квалификационната характеристика на специалността. Постигането на целите на курса ще се контролира с провеждането на два теста – входен и окончателен.

АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: „Германистика и романистика“

Факултет: Филологически факултет

Лектор: доц. д-р Дафина Костадинова

E-mail: dafinakostadinova@swu.bg

Хорариум: 90 аз / 120 сп

Статут на дисциплината: задължителна

Вид на изпита: писмен / събеседване

Анотация:

Курсът е интензивен и предполага обучение в рамките на 6 часа дневно. Той се провежда (обикновено всяка година в първия месец след приключване на летния семестър) и времетраенето му може да варира в зависимост от формирането на групите по нива на езикова компетентност. Нивото на компетентност се определя чрез предварителен входен тест, на базата на който участниците се разпределят по нива – начинаещи, средно напреднали и напреднали, отговарящи на нивата A1, A2 - B1 и B2 – C1 по Европейската езикова рамка.

Курсът цели практическа подготовка на студентите по английски език, като фокусът е върху усвояване на основни знания по лексика и граматика при по-ниските нива и усъвършенстването и разширяването на знанията и повишаване на нивото на владеене на езика в по-високите нива.

Обучението се базира на интегративен подход, при който придобиването на нови за докторантите знания и умения е основано на развиването на четирите основни видове умения: четене, писане, слушане и говорене. Специален акцент се поставя върху изграждането на уменията за говорене и слушане, както и върху усвояването на основни принципи на изграждането на академичен текст на английски език, както и на уменията за изготвяне на презентации, автобиография, абстракт и статия на английски език. Курсът по английски език за докторанти задължително съдържа следните модули: практическа граматика, лексика, писмени упражнения, четене и слушане с разбиране и разговор. В зависимост от конкретните нужди на обучаемите от различните факултети и специалности се въвежда и специализирана за областта лексика както и упражнения по специализиран и общ превод.

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО И НОВОВЪЗНИКВАЩИ ДЕТСКИ ПОТРЕБНОСТИ

ECTS кредити: 7.0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Седмичен хорариум: 3+3+0

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:**Катедра** „Предучилищна и начална училищна педагогика“**Факултет:** Факултет по педагогика**Лектор:** доц. дн София Дерменджиева,E-mail: sofger@swu.bg**Анотация:**

Дисциплината „Социално развитие на детето и нововъзникващи детски потребности“ разглежда процесите, характеризиращи взаимодействието на детето със света и Другите по пътя на неговото съзряване. Учебната дисциплина фокусира вниманието върху особеностите при овладяването на социалните отношения с артефактите на човешката цивилизация, както и върху утвърждаването на детето като субект на собствената си активност. Задълбочено се изследва специфичния синтез и взаимовръзката при изграждането на личността и груповия субект на дейността. На теоретическо равнище се анализират различните измерения на промяната, рефлектираща върху децата и детството. С особен акцент се разглеждат проявяващите се тенденции за усилване на дефицитите при отглеждането на децата, които са резултат от промените в съвременния свят. Като се анализира влиянието на извършващата се обществена трансформация, се открояват факторите, които пораждаат нови потребности на децата. Тяхното възникване насочва вниманието върху структурирането на адекватни образователни политики и прилагането на ефективни образователни практики, които да гарантират максимално подкрепа на детското развитие в динамично променящия се свят.

КОМПЕТЕНТНОСТЕН ПОДХОД И ИНОВАЦИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО**ECTS кредити:** 7.0**Седмичен хорариум:** 3+3+0**Форма за проверка на знанията:** текуща оценка**Вид на изпита:** писмен**Методическо ръководство:****Катедра** „Предучилищна и начална училищна педагогика“**Факултет:** Факултет по педагогика**Лектор:** доц. д-р Красимира МарулевскаE-mail: krasimira_marulevska@swu.bg**Анотация:**

Курсът на обучение по дисциплината “Компетентностен подход и иновации в образованието” отчита важността на компетентностния подход в образователната теория и практика, както и значението на иновационните процеси в сферата на образованието. Вниманието е насочено към процесите, свързани с усъвършенстване на педагогическата среда, с повишаване на ефективността и продуктивността на функциониращите образователни структури. В рамките на учебната дисциплина се поставя акцент върху ролята и същността на компетентностния подход в обучението, видовете компетентности, основните методически подходи за формиране на ключови компетентности, както и върху изграждането на иновационна култура на студентите от специалностите, в които се подготвят бъдещи учители. В процеса на обучението докторантите имат възможност да придобият знания, да изградят умения и компетенции за адекватни действия и поведение в специфичните условия на иновиране в съвременната образователна система. Във фокуса на вниманието са новите идеи, осъществявани в конкретната педагогическа среда, и техните технологични измерения в нови подходи, форми, методи, дидактически и възпитателни средства. Курсът на

обучение по дисциплината има задача да стимулира *креативност* у докторантите и да формира у тях *професионална и личностна готовност* за възприемане, разбиране и подкрепяне на новото, както и успешно вграждане на иновационната култура в цялостната структура на професионалната педагогическа компетентност на съвременния млад учен за прилагане на стратегии, дидактически технологии и методически похвати и форми за формиране и развитие на ключови компетентности в образователния процес.

КОМУНИКАТИВНИ УМЕНИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 7.0

Седмичен хорариум: 3+3+0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: проф. д-р Гергана Дянкова

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация:

Предлаганият учебен курс изяснява и анализира комуникативната компетентност на учителя като първостепенен ресурс за осъществяването на ефективно педагогическо взаимодействие. В съдържателен аспект под акцент са поставени специфични средства от областта на комуникативното поведение (говорна култура, словесно общуване, паралингвистична изразност), които оптимизират педагогическата комуникация по посока (1) на възпитателните взаимоотношения като резултат и условие за ефективни педагогически взаимодействия с децата/учениците, (2) на взаимното познание, разбиране, влияние и самопознание при общуването (вербално и невербално); (3) на приобщаване, взаимодействие и сътрудничество с родителите като активни партньори в учебно-възпитателния процес. У докторантите ще се изграждат знания за същността и спецификата на комуникацията в образователна среда; умения за ефективни педагогически взаимодействия с децата/учениците и нагласи за педагогическа рефлексия към комуникативната компетентност на учителя.

ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ И МУЛТИМОДАЛНА ГРАМОТНОСТ

ECTS кредити: 7.0

Седмичен хорариум: 3+3+0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: доц. дн София Дерменджиева

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация:

Във фокуса на вниманието е социалното развитие на детето в медийно опосредствано пространство. Под акцент се поставя взаимодействието на детето с мултимедийната среда и необходимостта от нови способности за адаптация на подрастващите във все по-наситената с информация социална среда. Мултимедийната среда обхваща разнообразието от технически и високотехнологични информационно-

комуникационни средства, чрез които се разгръщат социализиращите влияния в детството и които опосредстват активното взаимодействие на субектите. Дисциплината „Предучилищно образование и мултимодална грамотност“ изяснява актуалните аспекти на мултимодалността като феномен на комуникацията и да откроява детерминиращата същност на мултимодалната грамотност в контекста на субектното развитие на детето и личностната перспектива за живот в иновативната ера. Концепциите, теориите и методологиите, представени в учебния курс, разкриват връзката между мултимодалността и мултиграмотността. Функционалната ѝ роля за трансфера на знания, умения и отношения се осмисля и анализира през призмата на интензивното развитие на информационно-комуникационните технологии, предвид потребностите на „дигиталните“ поколения деца.

УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 7.0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: доц. д-р Юлиана Ковачка,

E-mail: yuliana_k@swu.bg

Седмичен хорариум: 3+3+0

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Обучението по учебната дисциплина „Управление на взаимоотношенията в образователна среда“ е съобразено със специфичните особености на взаимодействието между ангажираните субекти в образованието на различни равнища. В лекционния курс се изучават взаимоотношенията между субектите в образователната сфера и органите за тяхното управление, особеностите и начините за преодоляване на агресията и насилието в образователните институции и въпросите свързани с етичните норми в поведението. Анализира се спецификата на професионалната дейност на специалистите и на тази основа докторантите открояват подходи и методи на работа със специфичните целеви групи в общността.

АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНА КУЛТУРА НА ДЕТСКИЯ УЧИТЕЛ

ECTS кредити: 7.0

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

Факултет: Факултет по педагогика

Лектор: доц. д-р Блага Джорова

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Седмичен хорариум: 3+3+0

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината позволява докторантът да повиши равнището на професионално-педагогическата и изследователската си компетентност чрез обогатяване на административната и правна грамотност. Анализът на нормативни документи е възможност за осъзнаването на педагогическото взаимодействие като процес в който трябва да бъдат защитени човешките/детските права и достойнства и осъществяването

на професионална дейност съобразена с нормативните изисквания и регламенти. Познаването на нормативните текстове е предпоставка и за отговорно, спокойно и сигурно изпълнение на изследователската дейност на докторанта. Курсът на обучение по дисциплината обогатява професионалната култура на докторанта - изследовател, неговите знания в областта на правото и администрирането на педагогическата дейност и го насочва към необходимостта от планиране и реализиране на дейности съобразени с нормативните регламенти и изисквания. Целта е докторантът да повиши административноправната си култура чрез проучване, анализ, дискутиране на документи и процеси свързани с администрирането на педагогическата дейност и правната ѝ защита.

ДОЦ. Д-Р ВАЛЕНТИНА ЧИЛЕВА

Ръководител на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“